

## BURNT NORTON

T. S. Eliot

### I

Čas sedanji in čas pretekli  
sta morda oba v času prihodnjem,  
in prihodnji vsebuje preteklega.  
Če pa je čas večna sedanjost  
je ves čas nepovračljiv.  
Kar bi lahko bilo je gola abstrakcija  
in ostaja kot stalna možnost  
samo v svetu razmišljanja.  
Kar bi lahko bilo in kar je res bilo  
kaže na konec, ki je vedno navzoč.  
V spominu odmevajo koraki  
vzdolž hodnika, ki ga še nismo prehodili  
proti vratom, ki jih ne bomo nikoli odprli  
v rožnat vrt. Moje besede odmevajo  
tako, v tvoji duši.

Toda čemu

begati prah v čašah cvetnih listov  
ne vem.

Drugi odmevi  
napolnjujejo vrt. Naj jim sledimo?  
Hitro, je rekel ptič, poiščite jih, poiščite jih,  
za oglom. Skozi prva vrata,  
v naš prvi svet, naj bi sledili  
zapeljivosti drozgov? V naš prvi svet.  
Tam so bili, dostojanstveni, neopazni,  
drsli breztežno, po mrtvem listju,  
v jesenski toploti, skozi drhteči zrak,  
in ptič je zakričal, v odgovor  
neslišni glasbi, skriti v grmovju,  
in nevidni žarek je šinil, zakaj rože  
so bile kot cvetovi, ki jih kdo opazuje.  
Tam so kot naši gostje sprejemali in sprejeti bili.  
Tam smo korakali, mi in oni, v strogem redu,  
vzdolž prazne aleje, v krog zelenike,  
da bi pogledali v izsušeni ribnik.

Suhi ribnik, suhi beton, rjavo obrobljen,  
in ribnik se je polnil z vodo sončne svetlobe,  
in lotos se je dvigal, mirno, mirno,  
gladina je sijala iz srca luči,  
in bili so za nami, odsevali v ribnik.  
Potem je prišel oblak, in ribnik izpraznil.  
Pojdite, je rekel ptič, zakaj listi so bili polni otrok,  
razburjeno skritih, zadržujočih smeh.  
Pojdite, pojdite, pojdite, je rekel ptič: človeški rod  
ne prenese mnogo resničnosti.  
Čas pretekli in čas prihodnji  
kar bi lahko bilo in kar je res bilo  
kaže na konec, ki je vedno navzoč.

## II

Česen in safiri se v blatu  
nabirajo okrog osi.  
Struna v krvi  
pod starimi brazgotinami poje  
in umirja pozabljene vojne.  
Ples ob odvodnicah  
krožni obtok limfe  
nastajata v tiru ozvezdja  
se pneti v poletje drevesa  
smo nad rastočim drevesom  
v luči nad listnim brstičem  
in slišimo na vlažnih tleh  
pod seboj lovskega psa in merjasca  
svojo stvar gonita kakor prej  
vendar pomirjena v podobi zvezd.

V mirni točki vrtljivega sveta. Niti telesno niti breztelesno;  
niti od niti proti; v mirni točki, tam je ples,  
a niti zastoj niti gibanje. In ne imenujte ga stalnost,  
kjer sta preteklost in prihodnost eno. Niti gibanje od niti proti  
niti navzgor niti navzdol. Ko bi ne bilo točke, mirne točke,  
bi plesa ne bilo, in tam je samo ples.  
Lahko samo rečem, *tam* smo bili; a ne morem reči kje.  
In ne morem reči, kako dolgo, ker bi to moral postaviti v čas.

Notranja svoboda iz praktične želje,  
rešitev dejanj in trpljenja, rešitev notranjega  
in zunanjega nasilja, vedno obdani  
z milostjo čuta, z belo lučjo mirno in gibljivo,  
*Erhebung* brez gibanja, koncentracije  
brez eliminacije, tako novi svet  
kakor stari je jasen, spoznan  
v popolnosti njegove delne ekstaze,  
v rešitvi njegove delne groze.  
Toda okovi preteklosti in prihodnosti  
vtkani v slabost nestalnega telesa,  
varujejo človeštvo pred nebom in peklom,  
ki ju meso ne prenese.

Čas pretekli in čas prihodnji  
dopuščata le malo zavesti.  
Zavedati se je ne biti v času  
toda samo v času je lahko trenutek v vrtu rož,  
trenutek v vetrivi cerkvi polmraka  
bo v spominu; povezan s preteklim in prihodnjim.  
Samo v času je premagan čas.

### III

To je kraj odtujitve  
čas prej in čas poslej  
v motni svetlobi: ne svetloba dneva  
ki obda obliko s prozornim mirom  
spreminja sence v begotno lepoto  
s počasnim kroženjem prišepetava stalnost  
niti tema, ki čisti dušo  
prazni čutnost z odtegovanjem  
očiščuje čustvo časnega.  
Niti polnost niti praznina. Samo trepet  
nad časom obsedenih obrazov  
od zmedenosti odmaknjeni z zmedenostjo  
polnih domislic in brez pomena  
nabrekle apatije brez koncentracije  
ljudje in koščki papirja, gnani v hladnem vetru  
ki tuli prej in poslej,  
veter v bolna pljuča in iz njih

čas prej in čas poslej.  
Riganje bolnih duš  
v uveli zrak, brezčutneži  
pahnjeni v veter, ki piha po mrzlih gričih Londona,  
Hamsteada in Clerkenwella, Camdema in Putneya,  
Highgata, Primrosa in Ludgata. Ne tu  
ne tu tema, v tem drhtavem svetu.

Spusti se niže, spusti se samo  
v svet nenehne samote,  
svet ne svet, ampak kar ni svet,  
notranja tema, odtegovanje  
in pomanjkanje sleherne lastnosti,  
minevanje razumskega sveta,  
praznjenje fantazijskega sveta,  
izgubljanje duhovnega sveta;  
to je ena pot, in druga  
je tej enaka, ne v gibanju  
ampak v odpovedi gibanja; zakaj svet se giblje  
v sli, po svojih kovinastih cestah  
časa preteklega in časa prihodnjega.

#### IV

Čas in zvonjenje sta pokopala dan,  
črn oblak nosi sonce vstran.  
Ali se bo sončnica obrnila k nam, bo klematis  
zablodil navzdol, se sklonil k nam; vitice in brstiči  
prijeli, se oprijeli?  
Ali se bodo  
hladni tisini listi zvili  
nad nas? Potem ko krilo vodomca  
lúči odgovori z lučjó, in umolkne, je luč mirna  
v mirni točki vrtljivega sveta.

#### V

Besede se gibljejo, glasba se giblje  
samo v času; toda to, kar samó živi,  
lahko samó umre. Besede po govoru

dosežejo molk. Samo z obliko, z redom,  
lahko besede ali glasba dosežejo  
mir, kakor se kitajska vaza mirno  
nenehno giblje v svoji negibnosti.  
Ne molk violine, dokler nota še traja,  
ne samo to, ampak tudi koeksistenca,  
ali, recimo, da je konec pred začetkom  
in sta bila konec in začetek vedno tu  
pred začetkom in po koncu.  
In vse je vedno zdaj. Besede se utrudijo  
počijo in se včasih zlomijo, pod težo,  
pod napetostjo, polzijo, drčijo, končajo,  
razpadajo v nedoločenosti, nočejo ostati na mestu,  
nočejo molčati. Vreščeči glasovi  
zmerjanja, posmeha ali samo čenč,  
jih vedno napadajo. Besedo v puščavi  
najbolj oblegajo glasovi skušnjav,  
bridke sence v pogrebni plesu,

Detajl urejenosti je gibanje,  
kakor v podobi desetih stopnic.  
Hrepenenje samo je gibanje  
ne v sebi zaželeno;  
ljubezen sama je negibna,  
samo povod in konec gibanja,  
brez časa, in brez želja  
razen v aspektu časa  
ujeta v obliko meje  
med nebivanjem in bivanjem.  
Nenadno v sončnem žarku  
celo dokler se giblje prah  
se oglasi pritajen smeh  
otrok v listju  
hitro, tu, zdaj, vedno —  
smešen je pusti otožni čas  
ki se razteza prej in poslej.

Prevedel France Pibernik